

ŽENSKÁ HLÍDKA

Podatelka M. Šuradová

T. VRBA

VZPOMÍNKA

Mně neměla ráda babička.
Kluk chodil vzdušně kol fary,
nežal se "Pod horou" vodníka,
smál se, když vřelá v řáry.

"Pod horou" mračí se do vody,
škála jak poseta řetzy,
sem chodí vodník na rže,
z habičky třeptá si řetzy.

Po vodě heboučce lekniny
plují jak labuť ztichá;
tu trhá dravé ten nejdřív,
ten co přý vodník na dýchá.

(Či ruka rázi tu utrhe,
odnese vodníku z tůně,
tomu přý srdce už do smrti
tesknout trpí a stáně.)

E, kde by hleděl kluk na srdce,
ten jinou starost má v hlavě!
Tam kvete všecko jak kukučka
na lukách v májové trávě.

Dnes bych už sotva, má babičko,
kosti Tvé v kostnici shledal ...
A přec jsi dobře mi radila;
proč kluk na slova Tvá nedal!

V duši je smutno, jak "Pod horou"
prsa jen tesknoutá ůdí ...
Oh, já jsem hodně na nadržal
těch zrádných, nešťastných růží! ...

UVAŽUJME VÍCE O ZÁVAŽNÝCH POTŘEBÁCH ŽIVOTA.

Snad ještě nikdy naše mládež a zvláště dívky nežily v takovém přepychu a tak lehkomyšlně, jako v době přítomné a každá matka, žena jen trochu prozíravá, dozná, že to takto dlouho trvat nemůže a že musí přijít náprava, že musí přijít převrat. Co zavinito tuto lehkomyšlnost jak u děvčat, tak též i u hochů? Je to snad následek poválečný, anebo kde hledati kořen tohoto zla, tohoto demoralisování, této nevázanosti lidského života?

Že každá válka zanechává nepřijemné následky, doznává nám historie a proto i po této světové válce nemůže býti jinak. Ale pakli mládež je vychována správně od útlého mládí, je jí vštepována morálka, sebe-úcta a důstojnost, je v ní pěstován vyšší ideál, což by neměla tak lehce podléhati vlivu prostých bezcharakterních lidíček, měla by též všemožně bojovati oproti těmto, odzbrojit je a ukázati jim cestu správného a užitečného života lidského.

Jest věru na čas, aby lidstvo a zvláště mladá naše generace uvažovala vážněji o potřebách v lidském životě. Dostalo se mně vzácné vzpomínky od slečny Army z Prahy, naší milé a vzácné příspěvatelky do "Ženské Hlídky". A sice v podobě pohlednice a fotografií ze Všesokolského sletu v Praze, za něž, jakož i za dopis vzdává u příležitosti a žádaná čísla zaslá s pozdravem — Pořadatelka.

Príspevky Ženské Útulny v Brně.

Dříve oznámeno	82.55
Paní Karolina Havlíčková, Bluff City, Kans.	2.50
Paní Marie Jilková, Chicago, Ill.	.50
Pan Frank Adam, Niobrara, Nebr.	.50
Pan John Studený, Verdigre, Nebr.	.25
Celkem	86.30

Arna S. — V Praze, 17. července. — Je teplý večer! Sedím v arkyfi u širokého okna dokola otevřeného, zpola ukryta za řadou květináčů s pestrými fešičkami, jejich barevné zvonce vydehují libou vůni. Moje to zahrádka! A přede mnou přes střechy nízkých domů zřím v dálce na vysokých kopečkách venkova. Dva Čiče-nické háje černají se na obzoru, poblíž malé domky po různu roztroušené, tu žlutoucí pole dozrívajícího obilí. Na pravo pak kostelíček Prosecký a na levo v zapadajícím slunci rýsuje se na obloze Hradčany. Hukot a šum města doléhá sice dosti ostře k mému sluchu; leč to nikterak ne-

evičení přišlo vydatně až do večera; to však nezaleklo dorostenec, tím méně dívky. Hoši evičili v roznych kalhotkách; osmahlé tělo po pás obnažené a nohy bosé. Dívky pak v tmavomodrých, skládaných sukénce, bílé blázce a červeně květovaném šátku spjatého těsně kol hlavy. Hromadně šinily dívky dojem bílé smetany poseté jahodami. Při voškerých evičeních, at jáků, dorostenců, mužů i žen působily některé světlé momenty úchvatným dojmem. Na něco takového se ani po letech nezapomíná. — 26. června i vojsko mělo na evičení svůj den. Po tři hlavní dny vystoupení mužů a žen. Zejména krásný nástup Sokole došel všeobecně pochvaly. Konečně 29. června přivod Prahou. Účastněno 35,000 členů jednot Sokolských. V předu nesena standarda "Silesia orientalis". Dopravovali ji dva legionáři s puškami a nasazenými bodáky, na znamení ochrany a obrany. Standardy byly obestřeny smutečnými rouškou. — Posleze 30. června konečný den všech slavností. Pro jednotlivé organizace povoleno níže vstupné na sletišti. Evičení byl již menší počet, většina jejich rozjela se do svých domovů. — Po tři dny konány také slavnosti na Vitavě, což vyžadovalo několik hodin čekání, chtěl-li kdo dostati na mostě Legii neb Masarykově nábreží dobré místo. Mnozí si ovšem stěžovali, že něčeho z krásných obrazů neviděli. Nelze se diviti, vždyť to byly všude massy lidí! — Po sletu oddechl si evičení, jsouce do krajnosti znavení; ale i my všichni pocítovali jsme únavu z přestálých dnů; už-proto, nebyli-li kdo tak šťasten, aby dostal sedačku na všechny dny (většina vstupenek na sletišti rezervována pro hosty), byl nucen stát na tribuně od 2. po př. od 1. hodiny (aby si zajistil pěknou vyhlídku, neb "kdo dřív přijde, atd.") do 8—8:30 hod. večer, a nebyly to vstupenky nikterak levné, po 10 až 20 korunách. Že nohy řádně brněly, netřeba připomínat. Leč při tak krásném podivání, zapomeno se na všecko. — Škoda, že tu nemohla býti většina milých dopisovatelek, měly bychom si do nekonečna o čem vyprávět. — Vaši milí, vrátivší se, vyprávět vám budou hodné a o všem. O krásném i o tom, co se jim u nás nelíbilo. A jistě, že toho je mnoho. Také, že našimi drobnými platidly jsou nyní poštovní známky, po několikrát potřebné pospíšené a nepotřebné. Kovové mince zmizely z oběhu úplně. Buď si z nich kdo dělá sbírku, nebo Bůh ví, kam se poděly. Jak platit pak mostně, není-li drobných? Bud jsme nuceni zajít si přes Karlův most, kde se mostně nevybírá, nebo použiti elektrické dráhy, což ovšem činí poplatek jedné koruny. — Co dělají sousedé, co naše politika? V ztichlém území vedou Němci všeobecnou stávkou, přý z hlady, ač má to zcela jiné pozadí. Bolševici pak na Slovensku lid pobuňují, Maďary tím jen v jejich zásti podporují. Na Těšínsku je smutek mezi Slouzáky. Ti dobří lidé vždy se k nám hlásili, třeba že Rakousko je vřadilo mezi Poláky. I teď stojí věrně při naší republice. Ani největší utrpení a muka, ni příkoří, Poláky jim činěná, Slouzáky nezalekla. Od plebiscitu má býti upuštěno. Z nepohoditelných přifin mělo by býti Těšínsko roztrženo, když po 600 let nám bylo patřilo! — Naše věrnost a lojalnost k Dohodě je prokázána náde všecku pochybnost. A právě ten poměr k ní nám dovoluje říci jí, že tentokrát chybje. Zaručila nám starý český stát v historických hranicích, a teď nám chce oklestiti naše Těšínsko, které nám není o nic méně dražším, než bylo Francie Alsansko-Lotrinsko. Kéž rozřeší se příznivě osud Těšínska! Přejeme si plebiscitu třeba nám vnučeného, jsme přesvědčení o vítězství našim při tomto velikém projevu vůle lidu slezského. — Třeba, abych skončila pro dnešek a poněvadž při hrozných vedrech, jaké zde panuje, ze sluncem rozpalených ulic a vyhřátých zdí každý, kdo může, na venek do stínu lesa se utíká, i já si vyjedu na čas na družnou Moravěnkou. Potom zas na shledanou; (Vážná a milá přítelkyně. Pře-

ji vám šťastnou cestu a dostatečně zábavy a ověřeni. Jest přáním našim, abyste se šťastně navrátila a sdělila s námi dojmy z výletu. Na což se předem těší a zdraví vás — Pořadatelka.) Marie Jilková, Chicago, Ill., 6. srpna 1920. — Ctěná paní pořadatelko! "Ženské Hlídky"! Zaslíbím předplatit na míj mně "Pokrok", který si vždy velmi ráda přečtu. Zbývající částku laskavě vřadte do sbírky ve prospěch sirotků v hrněnské útulně, která zajisté zashuhje vášstranné naší podpory, tak aby mohla úspěšně ve svém šlechetném a náde vše zaslouženém díle pokračovat. Srdečně zdravím všechny čtenářky a čtenáře a závodu přejí množství nových předplatitelů, kterým zajiště bude se "Pokrok" zamlouvatí tak, jako já jsem si jej oblibila. (Ctěná přítelkyně! Přijměte vřelý náš dík za předplatit, jakož i příspěvek pro ty ubohé sirotky. Velice se čtenářkám zavděčíte, když častěji dopisem do "Ženské Hlídky" zavítáte. Srdečně zdraví vás — Pořadatelka.) Karolina Havlíčková, Bluff City, Kans., 8. srpna 1920. — Ctěná paní pořadatelko, přijměte ode mně srdečný pozdrav, jakož i řadaček a všichni "Pokrok" čtoucí! Stále čekám, že jakmile začne prát, napíšu pro "Pokrok" dopis. Ono však se jen stále mračí a nepřít, ačkoliv jest již deště nutná potřeba. Jest před několika týdny přišlo až k omrzení, kdezto nyní panuje zase takové sucho. Ctěné dopisovatelky, vaše dopisy skutečně ponoukají k přemýšlení. Tak jedna sobě stěžuje, jak jest to těžkým dostati být k pronajmutí v následku toho, že mají děti, a zase poukazuje, jak za zimního času dostávají se těžko děti do škol a zpět. Ano, pro nás venkovany jest to majstří dosti závažné a uvážení, co matka při tom zkusí strach, nežli se ti její děti partii ze školy navrátí domů — zvláště za zimního období. Zde měli vyšší školu, že ale byla již chatrná, tedy ji rozbourali a postavili školu osmi-třídní. A tak jedni chtějí míti vyšší školu, kdezto druhí opět trvají na tom, že přý tato postačí. V záležitosti této několikrát již volili a i řečníka si sem pozvali, by objasnil, jak jest to důležitým a pro děti užitečným, by se jim vyššího vzdělání dostalo. Veškeré pokusy však zůstaly marny a naopak toho byly činěny námitky, že přý děti jsou tak již dosti velké a byly by ještě větší. A tak každým rokem několik zdejších dětí odjíždí jinam do škol. Přiložené zasílám \$5.00; \$2.50 jako předplatit na "Pokrok" a \$2.50 pro Útulnu v Brně. Na konec pak všem přeji mnoho zdaru! (Ctěná přítelkyně! Díky za předplatit a rovněž za příspěvek pro sirotky Brněnské Útulny. Buďte nás těšiti, když častěji dopisem přispějete do Ženské Hlídky. Srdečně vás zdraví — Pořadatelka.) Frank Adam, Niobrara, Nebr., 13. srpna 1920. — Ctěná redakce "Pokroku"! Přijměte můj pozdrav a díky za správně zasláné "Pokroku". Posílám \$2.50 jako předplatit a 50 centů pro Útulnu v Brně. (Ctěný příteli! Díky za předplatit a rovněž za příspěvek ze známých a současně vřelý dík ve jménu sirotků vzdává s pozdravem — Pořadatelka.) Jan Studený, Verdigre, Nebr., 15. srpna 1920. — Ctěná redakce! Přiložené zasílám \$2.75 a sice \$2.50 jako předplatit na "Pokrok" a zbývající 25 centů posílám paní Radové na dobrý účel, to jest, aby s nimi naložila, jak sama za dobré uzná! Měl jsem v úmyslu napsati dlouhý dopis, nežli ale jsem začal, veškeré myšlenky v hlavě se mně rozplynuly, tak že nyní nevím, o čem bych měl psati, abych po případě nepíchl ani do vosího hnízda. Nejsm již žádný jinouch, neboť nalézám se na odpočinku a tedy dosti zkušenosti jsem nabyl v Americe. V zemi této jsem již od roku 1879 a od té doby zajisté jsem něco uviděl i též zakusil. Byl jsem fmešník, farmářským dělníkem

a konečně samostatným farma-rem, tak že mohu každou třídu lidu dobře posoudit. Pres to ale dovolím si podotknouti, že bychom měli před každým dělníkem klobouk smeknouti a míti před ním úctu, třeba že často slyším, jak si farmáři natíkají na dělníky, že nechtěl na farmě pracovat. Musí se však věti v úvahu, že jest velký rozdíl mezi farmářem za nynější doby a farmářem před 20 roky. Za panujícíh poměrů nemůže nikdo pracovat za \$20 nebo \$25. Právla nedá se vyvrátit a dnes jsou farmáři na tom dobře. Kdybych já tak napsal, co jsem všechno já zakusil, když jsem byl dělníkem, a jaké jsem měl začátky, když jsem začal pro sebe farmarit v západní Nebrasce. Myslím, že co jsme zde, že každý z nás byl dělníkem a že málo bylo těch, kteří přivezli sebou nějaký kapitál, aby měli dobré začátky. Stáke přísloví praví — co nemáš rád, nebuď jinému. Zdravím celý personál "Pokroku" a všechny čtenáře tohoto listu a podruhé toho na píšu více. (Ctěný příteli! Díky za předplatit, jakož i za příspěvek, který přikládám ke sbírce ve prospěch sirotků v hrněnské útulně. Kéž by vašeho příkladu bylo hojně následováno, tak aby et. ředitelce útulny mohlo býti v její šlechetném úkolu alespoň částečně pomozeno. Srdečně zdraví vás, Pořadatelka.) Marie Hotovcová, Danube, Minnesota, 16. srpna 1920. — Ctěná paní pořadatelko! Často hlavou mojí proudí myšlenky, vzpomenu-li staré vlasti a tu sobě myslím, že bych mohla některou ze svých vzpomínek oživiti. Jedna taková vzpomínka týká se Jojslavské pouti, která se tam konávala 15. srpna na Nebeveti Panny Marie. Chodívalo tam mnoho procesí, tak aby mohli lidé vzdáti lépe úctu Královně nebo i země. Také já jsem tam byla vícekrát na pouti a je tomu 19 roků, tuším, co jsem tam byla naposledy na pouti. Z mojí rodné dědiny Sněti tam chodívalo také procesí. K účelu tomu byly používány dvě sochy, z nichž jedna znázorňovala Pannu Marii a měla na sobě z bílého atlasu pláštěk, ozdobený úzkou vložkou, která však se zlála, jako by byla ze zlata. Na hlavě měla Panna Maria umístěnou pozlačenou korunu. Tu nosily si na pouti malé dívky, přistrojené v bílé šaty, jež měly sem i tam ozdobené krajkou i stuhou. Též mívaly na sobě nějaké korále z tak zvaného "kočičího" zlata, některé měly mačtiny granáty, nebo křížek na pentli navlečený; hlavy mívaly samé kudrlinky, a nichž byly umístěny věnečky. Dívky tyto nosily Pannu Marii na nosítkách, jež bývala pokryta pěkně háčkovanou dečkou. Obvyčejně ji neslo šest dívek větších a ty menší kráčely před ní. Druhá socha představovala sv. Annu. Ta mívala rovněž pláštěk z atlasu, ale tmavé barvy, tuším, tma-vofialové, rovněž vkusně ozdobený. Na hlavě mívala sv. Anna umístěný čepceček ze stejné látky jako pláštěk a byl pokrytý bílou drahou krajkou. Sv. Annu zase nosily na nosítkách, též vkusnou dečkou pokrytých, mladé ženy, buď čtyři, nebo šest a byly v černé šaty oblečeny. Na hlavách mívaly prostředně modré obvyčejné hedvábné šátky. Pokusím se znázorniti, jak asi celé to procesí vyhlíželo a jak bylo sestaveno. Tedy v čele kráčel některý silnější hoch, jenž nesl asi na 10-stopové tyči umístěný křížek. Ovšem že ta tyč byla úhledně upravená; za ním následovali ve dvojstupu malí hoši, za těmi kráčely družičky a Panou Marii, pak šly ony mladé ženy se sv. Annou, za těmi kráčel předřikávácí modlítec a přsní, za ním nalézali se hudebníci, pak následovali ve čtyřstupu muži a za nimi ženy. Někteří z mužů nosili také korouhve, a nichž býval znázorněn některý ze svatých. Někdy šel s procesím i psůk, nikdy však jsem si dobře nepovšimla, kde ten místo v průvodu zaujímal. Než dnes, tzně již nezbyvá času, abych ve vypravování o tomto předmetu pokračovala, neboť chci se později ještě zmíniti o české ženě v mém dětství. A nyní, abych ještě sdě-

lila, jak zde s prací pokračujeme. Tak již začal loukat se útrněk, neboť obilí jest již přes týden poséváno a nenač mají již sestohováno a některé dokonce i vymlácono. Ti, kteří vlastněji mláčetí stroje, čítají farmářům \$12 za hodinu mlácení. Farmáři ovšem se nad takovým platem drbe za uchem, to ale nie — jen, sedláčka, plať! Pšenice se již po tři léta nevydařila, neboť na místo uzrání větveky dosechne. Oves jest pěkný, kdo však si jiné obilí, tak nad tím spláče, do toho mnoho není. Kukufies nachází se již v mléce a na velkých lánech je zle len, který nyní začíná zrati a jest dosti pěkný. Paní Morávková, psaní jsme od vás obdrželi 12. minulý měsíc. Psaťe jste, že vám již hlávky aeli tvrdnou. My jsme měli v neděli poprvé k obědu okurky, kdežto zeli budu moei asi tak za 14 dní použiti. Těším se na vaši návštěvu a jen zase brzy přijďte s dopisem do "Ž. H.", neboť čtenáři se rádi něčeho dovědí o Wisconsinu. Přítomně máme tu teploučku — imu, jako v létě a přší nám jenom tak pro potřebu. Však nyní se vám prozatím všem poručím. (Ctěná přítelkyně! Buďte ubezpečena, že se čtenářkám i čtenářům zavděčíte, když zase přiležitostně dopisem do naší "Ženské Hlídky" zavítáte. Hojněho zdaru přeje vám — Pořadatelka.) KOUTEK — Paní Radové Ctěná paní Radová! Žádám vás o radu a to k vůli mé ženě. Jsme na farmě již 10 roků a dobře se nám vede, tak že jsme všichni spokojeni i děti, které jsou již větší a na farmě spokojeny. Moje žena však chce, abych farmu prodal a že pojedeme do staré vlasti, neboť ona tam má sestru a dva bratry, ale rodiče již oba ztratila. Bratři i sestra již pořad píšou, že jen aby přijela tam, že teď je zem srohodna. Tož bych vs snažně prosil, abyste mně poradila.—Farmer. Odpověď Farmerovi: Dle mého náhledu, byla bych vám tou radou, pakli vaše manželka touží po staré vlasti a po přátelích tam, tož by udělala dobře, kdyby tam jela sama na návštěvu, a pakli se jí tam bude líbit, může teprve se tam přisíditi. Ale lépe by pro celou rodinu bylo zůstati na farmě ještě alespoň rok, až se poměry ve staré vlasti a zvláště v Československu trochu urovnají, ustálí. Teď bych vám to rozhodně neschvalovala, zvláště když se vám zde dobře daří.

Z KUCHYNĚ

Kapr pečený s kyselou smetanou.
Dobře očištěného kapra nasol, polož na pekáč na rošt, nebo na několik třísek, kůži na vřeh, aby nepřipíchl, dej pod něho máslo, rozkrájenou cibuli, trochu dymíanu, celého poppe, podleji trochu octa, trochu vody a nech ho v troubě hezky do červena upéci; nasmíš ho ale obracet a mezi pečením ho stále polévej kyselou smetanou jako zajíce; pak ho vyndej pozorně na mísu, aby se nerozpadl, omáčku procesí a vlej jí pod něho.
Monarchistické rejdy ve střední Evropě. — "Čas" cituje článek sociálně demokratického denníku švýcarského "Volksrecht", který se široce rozepisuje o monarchistických rejdech vedených ze švýcarska. — V poznámce, připojené k citovanému článku, praví "Čas", že z informací švýcarského listu je patrné, že propaganda habsburská a hohenzollerská nepouští ani naši Republiku ze svých rozpočtů. Za nesmlitelnými projevy našich Němců skrývá se touha po pruském despotovi a volání jejich po sebeurčení národním je totožno s naději, že reakce hohenzollerská zničí naši státní a národní svobodu. Propaganda habsburská je nám méně nebezpečná, ale fakt, že máme ve svém státě irredenta, která bude ochotným nástrojem monarchistické reakce, jest příkazem, aby česká politika byla stejně pevná, jako prozíravá.